

MUKAUTETTU MUSIIKINOPETUS

PERUSOPINNOT

Ohjelmisto kautta opintojen perustuu mukautettuun musiikinopetukseen. Oppilaalla on opinnot aloittaessaan jokin olemassa oleva este opiskella normaalin musiikin opetussuunnitelman mukaisesti. Ohjelmistossa monipuolisuus kappaleissa rinnastetaan normaaliopetuksessa käytettävien kappaleiden rakenteiden kanssa, mutta vaatimustaso soiton toteutuksessa ja itse kappaleet voivat olla joko suoraan klassisen, tai kevyen musiikin puolelta, tai niiden peruselementtejä sisältäviä muita erityiseen musiikinopetukseen valmistettuja tai valittuja teoksia. Opintokokonaisuutta määrittelee pitkälti oppilaan oma fyysikka. Ohjelmiston mukautuksessa huomioidaan oppilaan kyky soittaa laajalla tai suppealla soittoasennolla valitsemassaan instrumentissa. Opetuksen ja sisältöjen mukautuksessa otetaan huomioon myös oppilaan fyysinen ja psyykinen kapasiteetti esim. kappaleiden pituuksissa ja niiden oppimisessa ulkoa. Oppilaan keskittymiskyvyn puitteissa kappaleiden pituutta lisätään kautta opintojen. Opintoissa pyritään tukemaan oppilaan itseilmaisua ja musikaalisuutta, sekä pyritään ylläpitämään positiivista musiikkisuhdetta sekä luomaan positiivinen suhde omien musiikillisten kykyjen kehittämiseen. Opetuksen tukena käytetään kuvionuotteja ja oppilaan kykyjen mukaan tavoitellaan kuvionuoteista luopumista kohti perinteisempää nuottiviivaston lukua. Mukautetut musiikkiopinnot voivat kestää normaaliopetukselle asetettua kesto-suositusta pidempään.

I

TAVOITTEET

- Esittäminen ja ilmaiseminen
- löytää soittotapa omien fyysisten rajoitteiden puitteissa niitä kehittäen kohti luontevaa ja helposti hallittavaa soittotapaa
- saada valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- kyetä tuomaan esiin kappaleen luonnetta ja tunnelmaa
- saada valmiuksia pienten fraasien ulkoa soittamiseen
- saada ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen
- saada kokemusta esiintymistilanteista

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- oppia lukemaan helppoa kuvionuottitekstiä ilman nuottiviivastoa sekä mahdollisuuksien mukaan yhdeltä nuottiviivastolta. Tällöin esim. pianossa vasemmalle kädelle on merkittynä säestysneliöt.
- oppia harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä, monipuolisuuttaja ja mahdollisuuksien mukaan itsenäisyyttä
- harjoitella muutaman rivin pituisia kappaleita
- Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- saada valmiuksia yksinkertaisten musiikillisten rakenteiden hahmottamiseen
- saada valmiuksia yhteismusisointiin esim. opettajan kanssa
- kiinnostua musiikin kuuntelemisesta

Säveltäminen ja improvisointi

- saada valmiuksia säveltämiseen
- saada valmiuksia yksinkertaiseen improvisointiin opettajan ohjauksella

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Tekniikan eri osa-alueita harjoittavia etydinomaisia kappaleita, joissa keskitytään instrumentista riippuen enemmän yhden käden toimintaan kehittäen vähitellen molempien käsien yhtäaikaista soittoa.
- Mahdollisuus avusteiseen, tuettuun soittoasentoon soittamisen ja soittoasennon helpottamiseksi.
- Duuri- ja molliasteikoita kahteen ylennys- ja alennusmerkkiin saakka. Sormijärjestys omien sormien toiminnan mukaan. Tautotus asteikkoja soittaessa mahdollinen, jos sormien toiminta sen vaatii.
- Peruskolmisoinnut ja kadenssit soitetaan kokonaisina sointuina, jos se on fyysisesti mahdollista. Mukaellen, jos fysiikka niin vaatii.
- Helppoja eri tyylejä ja tempoja edustavia kappaleita
- Sointumerkkikuvioihin tutustumista ja bassosävelellä säestämistä, mahdollisesti myös asteikon kolmas sävel mukaan sointuihin.
- Prima vista –soittoa
- Yhteismusisointia opettajan kanssa
- Improvisointia ja säveltämistä oppilaan niin halutessa

Suoritus

- Opettajan sopivaksi katsoma kokonaisuus, joka voi sisältää esim. kolme eriluonteista kappaletta ja sävelasteikkoja valinnan mukaan sekä prima vista-tehtävän. Suoritus voi sisältää yhteismusisointia ja oppilaan omia sävellyksiä ja improvisointia.

Työvälineet ja soittimet

- Kuvionuotit, sekä kuvionuottimerkinnot instrumentissa

Työtavat

- Tunneilla opettajan johdolla harjoittelu
- Kotona vanhempien avustuksella harjoittelu
- Kotona mahdollisuuksien mukaan yksin harjoittelu

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit, otettava huomioon oppilaan fyysiset rajoitteet

- Mahdollisimman luonteva soittoasento
- Käsien käyttö rajoitusten puitteissa, soittaessa mahdollisuus avusteiseen käden asennon tukemiseen (sormet, ranteet, käsivarret)
- Tempon ja rytmin hallinta
- Dynamiikka
- Fraseeraus ja artikulaatio
- Yhteissoittotaidot
- Esiintymistaito
- Suullinen/kirjallinen kannustava palaute
- Arvioinnin tulee tukea oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä.
- Tasosuorituksesta saatu kokemus ja rakentava palaute kannustavat asettamaan uusia tavoitteita.
- Yleisarvosana suoritettu/uusittava
- Prima vista suoritettu/uusittava

II

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- kehittää edelleen soittotapaa omien fyysisten rajoitteiden puitteissa kohti luontevaa ja helposti hallittavaa soittotapaa
- saada valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- saada esiintymiskokemusta

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- kehittää nuotinlukutaitoa kohti nuottiviivastolla olevia kuvionuotteja
- oppia edelleen harjoittelun peruselementtejä: säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä
- kykenee oppimaan uusia sävellyksiä
- harjoitella useamman rivin kappaleita
- Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- saada lisää valmiuksia ulkoa sekä kuulonvaraisesti soittamiseen
- kykenee hahmottamaan harjoittelemiensa teosten musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia

- kehittää edelleen valmiuksia yhteismusisointiin
- kuunnella musiikkia ja tutustua eri tyyliuuntien musiikkiin sekä kuuntelemalla että soittamalla

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoida ja säveltää omista lähtökohdistaan

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Tekniikan eri osa-alueita harjoittavia etydinomaisia kappaleita.
- Soitossa kohti itsenäistä soittoasentoa, pyritään pääsemään irti avustetusta soittoasennosta.
- Duuri- ja molliasteikoita neljään ylennys- ja alennusmerkkiin saakka
- Sormijärjestys omien sormien toiminnan mukaan
- Peruskolmisoinnut ja kadenssit soitetaan kokonaisina sointuina, jos se on fyysisesti mahdollista. Mukaellen, jos fysiikka niin vaatii.
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoltaan ja tunnelmaltaan erilaisia
- Suomalaista musiikkia
- Prima vista –soittoa
- Yhteismusisointia opettajan kanssa
- Soinnuilla säestämistä kuvionuottilaatikoista molemmilla käsillä. Pianossa vasemmalla kädellä bassosävel ja oikealla kaksi tai kolme säveltä.
- Improvisointia ja säveltämistä oppilaan niin halutessa

Suoritus

- Opettajan sopivaksi katsoma kokonaisuus, joka voi sisältää kolme tempoltaan ja luonteeltaan erityyppistä kappaletta sekä vapaavalintaisen kappaleen. Asteikkoja valinnan mukaan, prima vista- ja säestystehtävä. Suoritus voi sisältää myös yhteismusisoinnin opettajan kanssa, improvisaatiota tai omia sävellyksiä.

Työvälineet ja soittimet

- Kuvionuotit ja kuvionuottimerkinnot soittimessa
- Työtavat
- Tunneilla opettajan johdolla harjoittelu
- Kotona vastuullinen ja systemaattinen yksin harjoittelu
- Mahdollisuuksien mukaan muiden soittajien kanssa harjoittelu

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit, otettava huomioon oppilaan fyysiset rajoitteet

- Luonteva soittoasento
- Käsien käyttö (sormet, ranteet, käsivarret)
- Tempon ja rytmin käsittely
- Fraseeraus ja artikulaatio
- Dynamiikka ja nyanssit
- Pedaalinkäyttö pianossa mahdollisuuksien mukaan
- Eri tyylit
- Yhteissoittotaidot
- Esiintymistaito
- Musikaalisuus ja ilmaisu
- Suullinen/kirjallinen kannustava palaute
- Yleisarvosana suoritettu/uusittava
- Prima vista suoritettu/uusittava

III

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- on saanut kokemusta erilaisista esiintymistilanteista
- kykenee tulkitsemaan musiikkia eri tyylilajeista

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- pyrkimys kuvionuoteista irtautumiseen
- kykenee ylläpitämään ja harjoittelemaan soittotaitoaan itsenäisesti
- harjoittelee useamman rivin kappaleista useamman sivun pituisiin kappaleisiin

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- kykenee soittamaan pieniä kappaleita ulkoa ja mahdollisesti hakemaan sävelkulkuja kuulonvaraisesti
- kykenee toimimaan ryhmän jäsenenä yhteismusisoinnissa
- kuuntelee aktiivisesti erilaista musiikkia

- tutustuu oman aikansa musiikkiin sekä suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja seuraa musiikkielämän tapahtumia mm. tiedotusvälineiden ja somen avulla sekä mahdollisuuksien mukaan elävinä esityksinä

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja säveltää omista musiikillisista lähtökohdistaan

SISÄLLÖT

- Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet
- Tekniikan eri osa-alueita harjoittavia etydejä ja/tai etydinomaisia kappaleita
- Duuri- ja molliasteikoita sävellajista riippumatta
- Sormijärjestys omien sormien toiminnan mukaan
- Peruskolmisoinnut ja kadenssit soitetaan kokonaisina sointuina, jos se on fyysisesti mahdollista. Mukaellen, jos fysiikka niin vaatii.
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyyliä ja muotorakenteita ja ovat tempoltaan ja tunnelmaltaan erilaisia
- Suomalaista musiikkia
- Prima vista -soittoa
- Yhteismusisointia mahdollisesti toisen oppilaan / toisten oppilaiden kanssa
- Sointumerkkeihin tutustumista ja säestämistä
- Improvisointia ja säveltämistä oppilaan niin halutessa

Suoritus

- Opettajan sopivaksi katsoma kokonaisuus, joka voi sisältää esim. Etydin, kaksi eri tyyliä edustavaa kappaletta sekä vapaavalintaisen sävellyksen, asteikkoja valinnan mukaan, ja prima vista -tehtävän. Suoritus voi sisältää yhteismusisointia, improvisointia ja omia sävellyksiä.

Työvälineet ja soittimet

- Mahdollisuus kuvionuotteihin, tai osaan kuvionuoteista merkittynä nuotteihin ja / tai soittimeen soittamisen tueksi

Työtavat

- Tunneilla opettajan ohjauksessa harjoittelu ja uuden oppiminen
- Kotona vastuullinen, päämäärätietoinen ja systemaattinen harjoittelu
- Erilaisten harjoitusmetodien käyttö (esim. harjoituspäiväkirja, aamu- ja iltaharjoittelu)
- Muiden soittajien kanssa harjoittelu

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit, otettava huomioon oppilaan fyysiset rajoitteet

- Luonteva soittoasento
- Käsien käyttö (sormet, ranteet, käsivarret)
- Tempon ja rytmin käsittely
- Fraseeraus ja artikulaatio
- Dynamiikka ja nyanssit
- Pedaalinkäyttö fyysisien mahdollisuuksien mukaan
- Eri tyyliä
- Musiikin muodot
- Musikaalisuus ja ilmaisu
- Yhteissoittotaidot
- Esiintymistaito
- Suullinen/kirjallinen kannustava palaute.
- Yleisarvosana suoritettu/uusittava
- Prima vista suoritettu/uusittava

SYVENTÄVÄT OPINNOT

IV

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- On saanut paljon kokemusta erilaisista esiintymistilanteista
- Kykenee tulkitsemaan eri aikakausien ja eri tyylien musiikkia
- Kykenee soittamaan ulkoa

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Saa valmiuksia pitkienkin teosten itsenäiseen harjoittamiseen
- Kykenee soittamaan ilman kuvionuotteja laajempia teoksia

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Kykenee hyödyntämään musiikin perusteissa opittuja tietoja ja taitoja soitossaan
- Tutustuu aikamme musiikin soittotekniikoihin ja notaatioon
- Kykenee hahmottamaan musiikillisia kokonaisuuksia
- Kuuntelee konserttiesityksiä ja äänitteitä
- tutustuu oman aikansa musiikkiin sekä suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja seuraa musiikkielämän tapahtumia mm. tiedotusvälineiden ja somen avulla.
- toimii aktiivisesti yhteismusisointiryhmässä ja ryhmän jäsenenä

Säveltäminen ja improvisointi

- Kehittää sävellys- ja improvisointitaitojaan

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia etydejä ja etydinomaisia kappaleita
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan ja tunnelmaltaan erilaisia
- Suomalaista musiikkia
- Aikamme musiikkia
- Prima vista –soittoa
- Yhteismusisointia
- Improvisaatiota ja säveltämistä oppilaan niin halutessa

Suoritus

- Opettaja ja oppilas suunnittelevat yhdessä monipuolisen kokonaisuuden, joka sisältää kappaleita eri tyylikausilta, erilaisia tempoja ja muotorakenteita, mukana voi olla yhteissoittoa, improvisaatiota ja omia sävellyksiä. Asteikkoja voidaan soittaa valinnan mukaan. Suorituksen kesto voi olla esim. 15 – 30 minuuttia. Se voi sisältää myös prima vista -tehtävän.

Työvälineet ja soittimet

- Oma instrumentti
- Työtavat
- Tunneilla opettajan ohjauksessa harjoittelu ja uuden oppiminen
- Kotona vastuullinen, päämäärätietoinen ja systemaattinen harjoittelu
- Erilaisten harjoitusmetodien käyttö (esim. Harjoituspäiväkirja, aamu- ja iltaharjoittelu)
- Yhteismusisointi

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit, otettava huomioon oppilaan fyysiset rajoitteet

- Luonteva soittoasento
- Käsien käyttö (sormet, ranteet, käsivarret)
- Tempon ja rytmin käsittely ja hallinta
- Fraseeraus ja artikulaatio
- Dynamiikka ja nyanssit
- Pedaalinkäyttö fyysisien mahdollisuuksien mukaan
- Musikaalisuus ja ilmaisu
- Eri tyylien ja muotorakenteiden hallinta
- Yhteissoittotaidot
- Esiintymistaito